

A vallásos attitűdök klasszifikációja a mentális egészség tükrében

Témavezető: Prof. Vargha András

Hallgatók:

Gergely Bence, BMS501, Pszichológia BA, II. évfolyam, nappali tagozat

Zábó Virág, JR10AO, Pszichológia MA, I. évfolyam, nappali tagozat

Kutatásunkban a valláspszichológia területén belül napjainkban növekvő népszerűségnek örvendő Kritika Utáni Vallásosság Skála által meghatározott vallás iránti attitűdöket egy újszerű személyorientált statisztikai eljárás, a klaszteranalízis segítségével keresztvalidálást is végrehajtva vizsgáltuk annak érdekében, hogy a valláshoz való személyes viszonyulás differenciáltabb típusait tárjuk fel. A kapott klaszterstruktúrát megvizsgáltuk az értelem megélése és keresése, aspirációk és mentális egészség külső változók tükrében. Elemzéseinket egy 1312 fős és egy 506 fős, majd az összesített ($N = 1818$) mintán végeztük. Az eredmények azt mutatták, hogy mind az első, mind a második mintán létrehozható erős megbízható klaszterstruktúra. A két minta esetén a választott klaszterek száma hét. A kapott két klaszterstruktúra nagyban megegyezett egymással, mindössze egy klaszter különbözött konceptuálisan. A létrehozott klaszterek között megjelent a szakirodalom által sugallt klasszikus négy attitűddel közel azonos mintázat (Ortodoxia, Külső Kritika, Relativizmus, Második Naivitas), valamint további három típus kimutatása hozzájárult ahhoz, hogy a vallás iránti egyéni viszonyulásokról árnyaltabb képet tárjunk fel. A második vizsgálatunkban az 506 fős mintán összehasonlítottuk a kapott klasztereket és a nemi eloszlást az értelem megélése és keresése, az aspirációk és a mentális egészség tükrében. A csoportok páronkénti összehasonlítása segítségével feltártuk, hogy a Külső Kritika csoportjába tartozók kedvezőtlenebb, az Ortodoxia és a Második Naivitas csoportba tartozók kedvezőbb pontszámot érnek el a fenti változók tekintetében. A vallás iránti érzelmi elköteleződés az értelmesség megélésnek, a globális jóllétnek és a savoringnek pozitív előrejelzője.

A továbbiakban érdemesnek tartanánk megvizsgálni, hogy a klaszterek milyen okból nem mutattak szignifikáns kapcsolatot az aspirációk egyetlen típusával sem.

Kulcsszavak: Kritika Utáni Vallásosság Skála, klaszteranalízis, értelem megélése és keresése, aspirációk, mentális egészség